

דעות

המוצא היחיד

לפני שלושה חודשים בדיוק, בעת שפרשת חרפת סוקי התגלתה בכל כעורה בכל ש' נדמה היה כי אין מוצא מן המשבר אליו נחתך הכדורגל הישראלי, הציע העולם הזה מספר הצעות יסוד להבראת ענף הספורט הפופולרי במדינה. כתב העולם הזה (1082):

רק אחרי שייקבע באופן הברור והמעשי ביותר של הכדורגל הוא שחייפועלה ממל" כתי, חינוי לא פחות מן העיתות הצבאית, יונח הבסיס לבנין חדש... הגיע הזמן ש' נותני התקציבים בעיריות ובממשלה יראו כספורט שחייפועלה חינוי, הוקפו לטיי פוח, לעידוד ולהשגחה ממלכתית. הגיעה ה' עת למסור את הניהול המעשי של הספורט לאנשים שצמח מתוך הספורט, ולא התח' שבות בהשתייכותם המפלגתית.

כדורגל

זה נשאר בעדה

למאות תושבי כרם התימנים התלאביבי, שנהרו השבת בשירה לירושלים, כדי לראות בהתמודדות קבוצתם שמשון עם אלופת המדינה מכבי תל אביב, על גביע המדינה, לא היו אשליה רבות. אך גם רואי השחורות שביניהם לא חזו כי קבוצתם עלולה להפסיד למכבי בתוצאה 6:0.

למרות שמכבי תל אביב עלתה ברמת משקלה ובכוחה שחקניה בשלוש דרגות ל' פחות על שמשון, לא נראה הדבר במיוחד במשחק. יחס הקרנות הראה על מאון של 2:1 לטובת שמשון. המשחק הנהנה על שני המגרשים ברוב הומן במידה שהה, ובדקות האחרונות של המשחק היו אלה דוקא אני שי מכבי שנראו סחוטים. מספר ההודמנוי יות לבקעת שעים היה שחה לחלוצי שתי הקבוצות. היה רק הבדל אחד: חלוצי מכבי ניצלו את ההזדמנויות ברובן הגדול, חלוצי שמשון אף לא אחת מהן.

חמשה שיערים + אחד. אחרי הפס' קה ארוכה במאורעות כדורגל מסעירים, היה זה תענוג לראות את מכונת ההתקפה של מכבי פועלת. מעודדים על ידי אנשי ירו' שלי, שברובם היו חסידי ביתר ירושלים — שהפסידה לפני שבועיים לשמשון תור' צאה 1:0, בשער שהובקע בדקה האחרונה של המשחק — הדגימו המכבים יכולת מר' היבה. אולם בעיקר היה זה יומם הגדול של הקיצוני השמאלי שלהם, רפי לוי.

ארבעה שוכנים מגנים את התנהגותו של אנהל בתי המשפט נקמה בישיש בן 85

תלונתך. במסיבות אלה, מאחר והסתח האש' מות'שוא כבודת נגד פקיד בכיר, חתיק, מסור ועיל של בית המשפט המחוזי — לא יכירך מקומך בתוך כתלי בית המשפט.

היתה זו אחת הפעמים היחידות, שפקיד ממשלתי, חסר כל סמכות שיפוטית במקרה זה, הודה מעל גבי מסמך רישמי חתום בחתימת יו, כי הוא פועל נגד אחד האני רחים, מתוך טעמי נקמנות ותו לא.

שופט השלום יעקב זיגלמן, ששמע את עדותו של מורנו ואת עדויותיהם של פקידו בית המשפט, ורופא בראשם, קבע בפסקדינו הארוך והמנומק: ... יש להעיר כי תמוה שבמערכת בתי המשפט לא זכרו קיומם של בתי המשפט... הנתבע התלונן על פקיד, כי מגיע כסף ממנו — זו היתה זכותו. האם אי אפשר להפנותו לבתי המשפט לביטוס תביעתו — ומכל מקום מה צורך לשבור מטה לחמו של איש זקן, התובע בצדק או שלא בצדק את 1900... מה מקום היה כאן שהנהלת בתי המשפט תנהג כפי ש' נהגה?

מורנו היה בא לבית המשפט מדי בוקר, מרתיח את מי הקפה והתה, מחכה להפסקת הבוקר הקצרה, משרת את לקוחותיו וחוזר לביתו. וכך, מדי יום ביומו, תשע שנים מאז קיבל את המזונן הקטן בהמלצת ידידו ורעו, שר המשטרה בכור שיטריטי. השר רצה לעזור ליהודי הזקן, שהציל יהודים רבים ממתח בעת הפרעות בבית שאן, בה היה לו בית מלון משלו כבר בימי שלטון התורכים.

באחד מימי החורף של שנת 1957 החלו צרותיו של מורנו הזקן. במכתב רישמי, מעוטר בחותמות סגולות, הודיע לו אגף הנכסים הממשלתיים כי עליו לשלם דמי שכירות בעד כל השנים שהיה מחזיק את מוננו חינם אין כסף. מורנו נאנה, צימצם את דמי החזקה ביתו, ושילם את הכסף. במכתב אישי אל דויד בן גוריון, גולל בפני ראש הממשלה את פרשת זכויותיו, הסתמך על השר שיטריטי, נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה והלורד הרברט סמואל בלונדון, ביי קש מביגי להתערב לטובתו, ולבטל את חובת התשלום.

היו אלה הערות חמורות וחרירות במ' יחד, הנשמעות רק לעיתים רחוקות מאד



מזנונאי מורנו

מורנו היה מיואש לחלוטין. הוא ספק כפיו, מרט את שערות ראשו ונקט בצעד של יאוש: הוא כתב לשופט יהושע אייזנברג, מנהל בתי המשפט בישראל, האשים בשרה ארוכה של האשמות את מזכיר בית המשפט המחוזי בחיפה, צבי רופא, טען כי בגלל איבתו האישית של רופא אליו, נפגעה פרנסתו. מר רופא השליט דיקטאטורה קשה יותר מזו של נאצר במצרים, או היטלר בזמנו, הטיח מורנו במכתבו.

שר המשפטים לא רצה להתערב: שר המשפטים אינו מוכן להתערב בדבר, ענתה מזכירתו לפרקליטים, שקיבלו כבר קודם לכן את חוות דעתו של השופט אייזנברג שכתב: ... אם אנהג באיש זה במידת הרחמים, הרני נותה מידת הדין כלפי הציבור אותו משרת בעל המזונן, וכידוע אין רבים נדחים מפני יחיד.

למחר וללויין לא נשארה אלא אפשרות אחת: לפנות לבית המשפט המחוזי, לנסות ולערער על פסקדינו של השופט זיגלמן, שנראה חזק, איתן ומבוסס מבחינה משפטית. אך השופטים המחוזיים החיפאיים כהן, בן זאב וכספי, שדנו בערעור, קיבלו דוקא את טענותיהם של פרקליטי מורנו. הם ציח לבטל את ציריפניו, להחזיר את חזר המזונן למורנו, ואף הוסיפו בפסקדינם: ברצוננו לציין בסיום דברנו כי שופט השלום המ' לומד, אמר בפסקדינו כמה וכמה דברי ביקורת חמורים על האופן שבו נהגו השל' טונות לגבי המערער... ברצוננו רק לציין, שאם נכונים דברי המערער שהנפועלה מש' טרה לשם סגירת מוננו, הרי הענין הזה נראה לנו תמוה ביותר...

כך גוספו דברי ביקורת חמורים נוספים, נגד הנהלת בתי המשפט. המזונן אמנם הוח' זו למורנו, לבאכות היועץ המשפטי לא ניתנה רשות לערער בפני בית המשפט ה' עליון ומזכיר בית המשפט המחוזי בחיפה יאלץ להשלים עם גוכחות יריבו בין כותלי בית המשפט. אולם הענין הציבורי שבשני פסקי הדין, ובפרשה כולה, לא פג כלל: היפעל של המשפטים ויורה לנקוט בצעדים חמורים נגד פקידים הפועלים על דעת עצמם במערכת בתי המשפט, או יעבור גם הפעם לסדר היום על הערות שופטי המדינה נגד פעולותיהם הבלתי חוקיות של פקידים הממ' שלה — הפעם פקיד משרד המשפטים?

יש להבין את כל הפרשה על רקע ההת' פתחות בעולם הערבי. הרעיון לקשור את התנועה הלאומית הערבית (ולא רק בעיראק בלבד) עם הגורם הישראלי צץ בתקופה שאחרי כשלוש מרד אל-כילאני ולפני עליית גמאל עבד אל-נאצר. אחרי שקאהיר נטלה לידה את היוזמה, והפכה אפוטרופוס לכל התנועות הלאומיות הערביות במרחב, הרי פיעה אוריינטציה זו כמתחרה לרעיון המקורי של המחתרת העיראקית, שדגלה באוריינטציה על ישראל. אולם אם יחול שינוי בעמדת ישראל כלפי האידיאלים הלי אומיים הערביים, קרוב לחדאי וכלי שתי האוריינטציות יתחזרו ביניהן, או יאוי אתי חיזצר סינטזה ביניהן.

של ראשי אותה המחתרת במסגרת מערך הכוחות אשר הגיעו לשלטון בעיראק ביום המהפכה? לפי מיטב ידיעתי, תופסים לפחות כמה מראשי המחתרת עמדה חשובה בצמרת ה' עיראקית החדשה, למרות שאינם בולטים בכותרות העיתונים. מקומם בתנועה הלאומית העיראקית כה מבוסס, עד שלא יתכן, לפי שעה, מערד כוחות של הכת השלטת בלעדיתם.

השאלה השניה היא: האם ניתוק המגע בינם לבין ישראל היה סופי, או שמא עוד יש תקווה לחדשו, באם ובמידה שישתנה היחס הישראלי לעניין?

אני מאמין בלב שלם כי הקשר עם המורדים העיראקיים לא שבק חיים לכל חי, וכי הוא יכול להתחדש מחר. הדבר תלוי אך ורק בנו. ונדמה לי, כי יש להשנות הכל למען מטרה זו.

כיצד נותק המגע

דיבר אלי בגולילב למעלה מן הרגיל אצלו. הוא הסביר לי את המגבלות שאינן מאפשרות לממשלת ישראל להסתכן בפעולה מדינית יזומה מן הסוג המוצע, מאחר ש.אינה חופשית לעשות צעד כזה" מתוך שיקולים מדיניים וכלכליים. על כן ביקש אותי שלא אוסיף ללחוץ עליו ועל ממשלת ישראל בענין זה, וכי עלי להבין שפשוט קשה למשפטי ולו עצמו לעשות את אשר אני דורש מהם.

בשיחה זו הבחיר לי בפעם הראשונה ב' איזו מידה קשורה ישראל במערך המערבי במרחב, דבר הכובל את ידיה מלנקוט בכל מדיניות יזומה עצמית כלפי הערבים. בסיום הדברים, עלי לענות על שאלה אחת שחזרה והוצגה לי פעמים רבות מאז ראשית פרסום סידרה זו: מה עצמתם